

[EU OCH FACKET]



Tjänstesektorn i EU behöver bättre villkor

EU:s ekonomi vilar på tjänstesektorn. En generell dumpning av sektorns arbetsvillkor hotar kvalitet och konkurrenskraft. Den slutsatsen drar den globala fackliga organisationen UNI, som vill att EU ändrar sin strategi.

EU:s strategi för tjänstesektorn har sedan länge varit en policy för långtgående liberalisering och avreglering. Det har gjort att lönerna inom tjänstesektorn pressats och dumpats och att arbetsvillkor och arbetsmiljö offrats för att skapa billiga tjänster. Ett direkt resultat av den avsikt arkitekten bakom dagens EU-tjänstesektor, då tillika ansvarig kommissionär, Frits Bolkestein hade när han på 90-talet slog fast att det skulle bli fler jobb om konsumenterna fick ett "bredare utbud av bättre och billigare tjänster". Men allt har ett pris och följden har blivit radikalt försämrade villkor för många som arbetar i tjänstesektorn.

Den här beskrivningen och analysen gör den globala fackliga organisationen UNI i sin rapport *Towards a Fair Future for European Services* som nyligen presenterades.

UNI företräder 20 miljoner anställda inom tjänstesektorn i 150 länder världen över. Tolv svenska fackförbund, bland andra Fackförbundet ST, Finansförbundet, Jusek och Fastighets, är medlemmar i UNI.

Någon gång efter halvårsskiftet ska EU-kommissionen som en del av sitt arbete med att ta fram en ny strategi för den inre marknaden, även uppdatera och reformera sin strategi för tjänstesektorn. UNI-rapporten ringar in fyra områden där den globala fackföreningen vill se EU förändra sin inställning till tjänstesektorn: kvalitetsjobb, forskning och innovation, stora investe-

ringar och medbestämmande.

Rapporten drar slutsatsen att om EU-kommissionen inte levererar detta i sin nya strategi kommer de sociala klyftorna växa, den ekonomiska stagnationen fortsätta och EU-medborgarens förtroende för unionen urgröpas. Vågar däremot kommissionen tänka nytt utifrån UNI:s förslag så kan tjänstesektorns konkurrenskraft och tillväxt istället öka och därmed också arbetstillfällena, liksom livskvaliteten förbättras.

På UNI Europas Brysselkontor arbetar Hanna Sjölund som sakkunnig till regionsekreteraren och med ett förflutet på UNI Europas finanssektion.

Är det inte nödvändigt för tjänstesektorn att pressa sina kostnader om den fortsatt ska vara en betydelsefull och konkurrenskraftig gren av EU:s ekonomi?

– Visst, då växer tjänsterna i kvantitet. Men med bättre arbetsvillkor har arbetstagarna större ekonomiska möjligheter att köpa och använda sig av tjänster.

– Kollektivavtalen behöver också lyftas fram. Det visar sig att länder med stark tradition av kollektivavtal står starkare i kristider.

Om EU ändå fortsätter sin strategi med liberalisering och avreglering av tjänstesektorn, hur ser UNI då på framtiden för de som arbetar där?

– Då ser det mörkt ut. Då blir det en enorm utmaning för oss att till exempel organisera egenföretagare och andra osäkra anställningar som kommer bli allt fler. Det kommer att bli många utmaningar kring hur vi kan och ska arbeta i en värld där individen görs alltmer ansvarig. Allrahelst i ett digitalt perspektiv där många personer kan jobba för samma sak men befinna sig på olika platser i världen och med olika villkor, när det till exempel gäller lön.

Jan-Erik Gustafsson



Bli med Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen som trädde i kraft 2009, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer alltid mera.

EU:s tjänstedirektiv ska öppna upp medlemsstaternas tjänstemarknader och innebär att utländska tjänsteföretag ska kunna konkurrera med sämre löner och arbetsvillkor.

EU:s bemanningsdirektiv innebär att "hinder för bemanningsföretagen" ska avecklas oavsett om det innebär arbetsrättslig lagstiftning eller kollektivavtal.

För ett tag sedan presenterade EU-kommissionen ett lagstiftningsförslag om utövandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med gränsöverskridande tjänstehandel.

Redan i den svenska EU-debattens linda förklarade den mallige Carl Bildt att "Det ligger ett krav på något av ett systemskifte inprogrammerat i hela den process som ska ta oss in i EG, och det alldeles om vi öppet vågar erkänna det eller ej."

För att bjuda motstånd mot denna nyliberala utveckling har Folk rörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folk rörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller

bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara medlem i Folk rörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informationsspridning genom ett digitalt nyhetsbrev. Vi finns även som en grupp på Facebook med för tillfället 2.101 medlemmar. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Folkebevaegelsen mod EU i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge och Trade Unionists Network Europe i EU-parlamentet.

Nätverket administreras av Hugo [Gösta] Torstensson, Folk rörelsen Nej till EU [samt arbetsplats- och skyddsombud för Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar hugo.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunal
Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST
Jannika Fahlander, Handelsanställda
Åke Johansson, Fackförbundet Seko
Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetare
Maria Pohn, Vårdförbundet
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Minna Pyykölä, Journalistförbundet
Patrik Ljunggren, Transportförbundet
Peter Lilja, Industrifacket Metall
Rolf Axelsson, Hamnarbetarförbundet
Magnus Renman, Fackförbundet GS
Alberto Soldevilla, Byggnadsförbundet
Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund
Rolf Gustavsson, Svenska Lokförare
Christel Niby, Fastighetsanställdas Förbund
Jan-Erik Lindblom, Bussarbetarna
Jonny Widstrand, Pappersindustriarbetare förbundet

Tysk strejk mot outsourcing

Lagom inför påskhelgen genomförde tyska postanställda, organiserade av fackförbundet Ver.di, en varningsstrejk den 1-2 april. I strejken [som omfattade verksamheten i Berlin, den omkringliggande Brandenburg-regionen, och de västra delstaterna Hesse, Rheinland-Pfalz, Nordrhein-Westfalen och Saarland] deltog 10.000 anställda.

Precis som i andra länder så viker brewolymer i Tyskland, samtidigt som marknaden för paket växer. I den senare verksamheten planerar Deutsche Post att anställa 10.000 arbetare fram till 2020. Men man vill inte erbjuda dessa samma villkor som övriga anställda i företaget. Därför har man skapat ett nytt bolag med namnet "DHL Delivery".

Genom att anställa i det nya formellt fristående bolaget vill koncernen kringgå det gällande kollektivavtalet med Verdi. Detta skulle medföra betydligt lägre löner och sämre anställningsvillkor för de nyanställda. DHL:s vd, Frank Appel, har uttryckligen hänvisat till att den rådande lönestrukturen i koncernen är ett hinder för företaget på en konkurrensutsatt Logistikmarknad. Samtidigt står massan av hungriga arbetslösa på kö, och företaget har meddelat att de hittills har registrerat 4.000 intresseanmälningar för jobben.

Genom att börja outsourca de egna jobben, i det här fallet till ett eget dotterbolag som inte ska lyda under dagens kollektivavtal, bryter Deutsche Post mot en tidigare försäkran om att man inte ska outsourca inom de ena kärnverksamheterna.

Verdis ordförande Andrea Kocsis har kritiserat koncernens tilltag för att leda till renodlad avtalsdumpning, och deklarerade i ett uttalande att detta innebär slutet på det "sociala partnerskap" som historiskt präglat relationerna mellan företaget och dess fackliga motpart.

Intressant är att Ver.di, som organiserar omkring 80 procent av de cirka 350.000 tyska postanställda, i och med sin strejk inte nöjer sig med att kräva att de nya arbetstillfällena på paketområdet ska omfattas av gällande kollektivavtal. Dessutom kräver Verdi en arbetstidsförkortning för de postanställda – från dagens 38,5 timmarsvecka till 36 timmar.

Kravet på arbetstidsförkortning ligger verkligen i tiden [även om det från en svensk horisont i dagsläget närmast tycks vara en utopi]. Inte minst i förhållande till de postanställdas situation: Postmarknaden är utsatt för stora förändringar i och med den teknologiska utvecklingen. Den senare betyder dels minskande brewolymer [i takt med att fysiska försändelser ersätts av elektroniska], dels medför maskinella investeringar på postterminalerna att mängden manuellt sorteringsarbete minskar.

Att nya kommunikationsmönster och arbetsbespa-

rande rationaliseringar kommer de anställda till del i form av arbetstidsförkortning torde därför vara en strategiskt avgörande fråga för postanställda. Det skulle kunna vara en kraftfull metod för att motverka att heltidsanställningar på dagens arbetstidsmätt ersätts av sämre betalda deltidsanställningar, vilket är ett växande problem inte minst inom brevbäringen, den del av postverksamheten som slukar mest personalresurser.

En framgång för Deutsche Post i att dumpa kollektivavtalen för tyska postanställda skulle givetvis bli ytterligare en konkurrensfördel för en av de stora spelarna på den globala logistikmarknaden. Lyckas Deutsche Post kommer konkurrenterna uppmuntras att genomföra liknande åtgärder.

Statligt ägda svensk-danska Postnord, som numera leds av vd:n Håkan Eriksson som själv har en bakgrund i DHL, har redan börjat dra upp planer för att avveckla egna anställda genom att outsourca delar av verksamheten på pall- och paketdistribution i Göteborgsregionen. Den egna personalen kommer i så fall att ersättas av annan personal med förmodat sämre villkor. Det handlar om renodlad avtalsdumpning för att höja vinsterna.

Inte minst mot denna bakgrund borde Verdis strejk mot outsourcing och för arbetstidsförkortning betraktas som viktig även för svenska postanställda och för Seko. Frågan är om inte också vårt fackförbund, givet att arbetsgivaren inte kan övertygas i förhandlingar, borde ta fram stridsyxan och, precis som Verdi, bruka konfliktvapnet för att mota Olle i grind.

Gunnar Westin



Bild: Robert Nyberg

Atlanco Rimec vs Allt och Alla

Det skandalomsusade bemanningsföretaget Atlanco Rimec är på krigsstigen. I Nederländerna har företaget bland andra stämt fack, ombudsmän, arbetsgivarorganisation och pensionsfond.

Hela historien började i november 2013. Då publicerade tidningen De Limburger en artikel om situationen för Atlanco Rimecs arbetare vid bygget av Avenue 2. Rubriken var "Slaven van de A2". Tidningen avslöjade att Atlanco Rimec drar 968 euro [9.065 kronor] i månaden från arbetarnas löner för boende och "annan service". Arbetarna var inkvarterade i rivningskåkar som företaget hyrde för billig penning.

Efter den första artikeln tog det hus i helsike i det lilla landet. Ärendet hamnade hos de styrande i Maastrich där vägbygget höll på. En expertkommitté tillsattes som skulle utreda saken. Utredningen gick i flygande fart och blev färdig efter bara några månader.

"Betala tillbaka pengarna till arbetarna" ansåg expertkommittén. Och gör inte Atlanco Rimec det bör huvudentreprenören, konsortiet Avenue2, göra det. Både Atlanco Rimec och konsortiet säger nu att de ska följa kommitténs utlåtande.

Efter De Limburgers avslöjande började "kollektivavtalets polis", utredningsbyrå TBB [Technisch Bureau Bouwnijverheid] att utreda Atlanco Rimec. TBB:s uppgift är att se till att företag följer kollektivavtalet och byrån har stora befogenheter. Bakom TBB står fack och arbetsgivarorganisationer.

Byrån misstänkte att Atlanco Rimec inte följde kollektivavtalet, som till exempel att betala tjänstepension, därför fryste TBB företagets tillgångar. Atlanco Rimec lyckas häva detta ganska så omgående i domstol och fick tillgång till sina pengar igen.



Bild: Robert Nyberg

Mannen bakom Atlanco Rimec heter Michael O'Shea och är från Irland. Han inleder nu, via Atlanco Rimec, en fullständig stämningsskavalkad mot i princip allt och alla.

TBB stäms och en av byråns anställda. Eftersom fack och arbetsgivare är bakom TBB stämmer Atlanco Rimec arbetsgivarorganisationen Bouwend Nederland och byggfacket FNV Bouw. I samma veva stäms två fackliga tjänstemän. Men stämningarna stannar inte där...

Pensionsfonden BPF Bouw reagerade också på artiklarna i De Limburger och upptäcker att Atlanco Rimec inte gjort pensionsinbetalningar. Pensionsfonden kräver nu att Atlanco Rimec betalar vad det är skyldigt. Det vill inte Atlanco Rimec och stämmer därför även pensionsfonden.

Sammanlagt är det sju organisationer och personer som Atlanco Rimec drar inför rätta. Det kommer nu bli en serie av rättegångar med olika frågeställningar som domstolen ska ta ställning till.

Men det har kommit ett första intermistiskt beslut [ett beslut i väntan på det slutgiltiga]. Ett beslut som man inte kan överklaga. Beslutet innebär att Atlanco Rimec ska följa kollektivavtalet i alla aspekter. Ett beslut som inte är förvånande då Atlanco Rimec är ett licensierat bemanningsföretag i Nederländerna. I själva licensieringen ligger bland annat att följa kollektivavtalet.

Domaren beslutade också att Atlanco Rimec ska, inom tio dagar, betala en halv miljon euro till en notarie. Pengarna ska vara en säkerhet för att pensionerna blir betalda.

Domaren beslutade, som sagt, att Atlanco Rimec ska följa kollektivavtalet. Varje gång Atlanco Rimec inte gör det måste företaget betala 10.000 euro upp till en halv miljon euro. De tio dagarna har gått – men inte ett nickel är inlämnat.

Juni kommer att bli en spännande månad för de inblandade i Nederländerna. Då avgörs om det intermistiska beslutet står fast. I Frankrike är det också spännande värre i juni. Den nionde juni kommer domen mot Atlanco Rimec. Medan företaget, med sin ägare Michael O'Shea i spetsen, verkar ha en förkärlek för rättegångar så skyr man Frankrike.

Det första rättegångsdatumet flyttades då Atlanco Rimec skulle byta advokat. Och sen när rättegången äntligen hölls, 10-12 mars, då dök inte Atlanco Rimec upp alls. Företaget är åtalat för att illegal uthyrning av arbetare och svartarbete. Både skatt och sociala avgifter är inte betalda. Det kommer bli betydande summor att betala. Åklagaren kräver också 220.000 euro i böter för Atlanco och ett förbud att arbeta i Frankrike. Betalar inte företaget det riskerar ägaren och andra ansvariga i Atlanco Rimec att få betala. Ägaren till Atlanco Rimec, Michael O'Shea, är god för 65 miljoner euro.

Anna-Lena Norberg



Avregleringar av arbetsmarknaden

Trojkan med Internationella valutafonden i spetsen kräver mer avreglering av den grekiska arbetsmarknaden och avisar regeringens plan för att återställa de fackliga rättigheterna.

Efter fyra dagar av hårda förhandlingar mellan Grekland och Trojkan [EU-kommissionen, Europeiska centralbanken, ECB, och Internationella valutafonden, IMF], råder det en försiktig optimism från båda sidor, även om det är en lång väg till en kompromiss.

En av de stora stötestenar är enligt Syrizas webbplats att IMF kräver ytterligare avreglering av arbetsmarknaden. Samtidigt motsätter sig IMF regeringens plan för att återställa det kollektiva förhandlingssystemet, som efter krav från Trojkan har undergrävt under de senaste fem åren.

Och enligt den borgerliga nättidningen Kathimerini kräver IMF ytterligare sänkta pensioner och avisar talet om att höja minimilöner, som genom Trojkan har tidigare blivit kraftigt nerskurda. Under maj månad kommer Grekland att betala cirka en miljard euro till IMF.

Grekland strävar efter att betala månadsränta och att nå en överenskommelse med de "internationella långgivarna", så de sista delbetalningarna av överenskomna lån kan göras, säger den grekiska arbetsmarknadsministern Panos Skourletis.

– Men IMF var orubblig i sitt krav på tuffa arbetsmarknadsreformer, inklusive

pensionssänkningar, massuppsägningar och vägran att höja minimilönen. Landet har valt att betala sina skulder och nå en överenskommelse. Vi försöker att skaffa pengar, säger Skourletis.

– IMF säger att vi inte ska röra "reformerna", som har ruinerat det grekiska folket de senaste fem åren, säger arbetsmarknadsminister till Mega TV.

Enligt diktat från Trojkan har minimilönen minskats från 751 euro till 600, och regeringen kommer att gradvis höja den till samma nivå som tidigare under 2015-16.

Men i verkligheten tjänar en tredjedel av löntagarna i dag endast 440 euro i månaden, och varje tionde anställd [500.000] arbetar deltid under mycket osäkra arbetsvillkor, visar den senaste rapporten från det grekiska LO. Den grekiska genomsnittslönen i den privata sektorn är nere på 22.000 euro per år, visar uppgörelsen. Som jämförelse, är den 50.000 i Frankrike och 35.000 i det lika krisdrabbade Spanien.

IMF:s krav att behålla de "arbetsmarknadsreformer" som överenskommit med den tidigare landsförrädiska höger/socialdemokratiska regeringen och även kräva att avregleringarna, dvs. att försämla löntagarnas villkor och de fackliga organisationernas positioner, ska fortsätta är anmärkningsvärt mot bakgrund av att både ILO, FN:s arbetsorganisationen, och Europarådet har konstaterat att nedmonteringen av det kollektiva förhandlingssystemet är ett brott mot fackliga rättigheter, som garanteras av de internationella konventioner som Grekland är anslutet till.

Hans Brinkmann

Hårdare tider för arbetstagare

Det kommer inte bara artiklar från en journalist när hen får fördjupa sig i ett ämne. Nu ger Ingeborg Eliassen, korrespondent för norska Aftenbladet under den europeiska finanskrisen, ut boken «Harde tider. Det nye arbeidslivet i Europa»

Uppslaget fick hon, nästan av misstag, när hon under 2010 arbetade för Aftenbladet i Washington, USA.

– Vad jag trodde var en presskonferens, var ett möte mellan europeiska och amerikanska fackföreningar. De diskuterade hur internationella företag betedde sig i USA: De utnyttjade den svaga arbetslagstiftningen.

Det öppnade ögonen för att amerikanska fackföreningar – som var starka under 1950-talet – nu låg i själåtåget.

– De varnade med kraft sina europeiska kollegor och sa: "Var inte naiva, det kommer till er också."

När Eliassen fick jobbet som korrespondent i Bryssel för Aftenbladet, Bergens Tidende och Adresseavisen ett år senare hade finanskrisen slagit till i Grekland, Irland och Portugal. Länderna måste få räddningslån från EU och IMF och var i praktiken satta under förvaltning av dessa borgenärer.

– Som korrespondent såg jag hur den finansiella krisen först var en skuldcrisis och sedan en social kris, där miljontals européer förlorade sina jobb. De lagändringar som har ändrat arbetslivet i skydd av denna kris, har jag satt mig in i det senaste året, under arbetet på boken.

– Villkoret för räddningslån var att länderna måste göra arbetsmiljölagarna mera flexibla. Det innebär att företag – nu med stöd i lagstiftningen – kan investera mer i deltidsarbete, obekväma skift och visstidsanställda. Anställningsavtal som tidigare följt kollektivavtal, har ersatts, ofta med individuella avtal.

EU:s ambition med att göra arbetslagar mer flexibla är att det kommer att leda till fler arbetstillfällen och ny ekonomisk tillväxt.

Fungerar EU:s medicin?

– Tillväxten har hittills uteblivit. De nya jobb som skapas är främst lågavlönade och ofta tillfälliga jobb som det är svårt att leva på. EU hade som mål att höja 20 miljoner medborgare ur fattigdomen till 2020. Istället har 13 miljoner fler hamnat i närafattigdom under de senaste fem åren. Det oroar också att många riskerar fattigdom trots att de arbetar.

Eliassen skildrar en kontinent som hade det förhållandevis mest civiliserade arbetslivet i världen, eftersom de flesta människor hade trygga jobb med en lön det var möjligt att leva på.

– Men nu, tror ledande aktörer, har välfärdsstaten har blivit en lyx. EU kan inte konkurrera med billig arbetskraft i Asien och USA. Angela Merkel mantra är

"7, 25, 50" vilket betyder: Europa har 7 procent av världens befolkning, 25 procent av världens BNP och 50 procent av världens sociala utgifter. Alla ser att det inte går.

Därför ger de europeiska företagen – med lagen i hand – tillfälliga anställningar och lågavlönade deltidsjobb inom tjänstesektorn.

– Sen går det inte att planera sitt liv. Man får inte banklån med sådana arbeten.

Eva-Britt Svensson

Kvinnor tjänar mindre än män i EU

Enligt EU-kommissionens statistikmyndighet Eurostat tjänar kvinnor i genomsnitt 16,4 procent mindre än män inom EU. Statistiken är ifrån 2013.

Minst skillnad mellan kvinnor och män uppvisar Sloveniens arbetsmarknad med 3,2 procent, störst skillnad Estland med 29,9. I Tyskland och Storbritannien tjänar kvinnor omkring 20 procent mindre än män.

Löneskillnaden i Sverige är enligt Eurostats beräkningar 15,2 procent. Sverige har enligt statistiken den högsta andelen kvinnliga förvärsarbetare i EU: 77 procent. Av dessa är emellertid mer än en tredjedel deltidsanställda.

Enligt den senaste årsrapporten från EU-kommissionen om jämställdhet mellan kvinnor och män, som publicerades i veckan, är skillnaderna fortsatt stora på arbetsmarknaden. 71,9 procent av männen i EU är heltidssysselsatta medan siffran för kvinnor endast når 53,7 procent. Skillnader i pensioner är 38,5 procent.

Anna-Lisa Eneroth

Eurokrisen urholkar fackliga rättigheter

I EU:s krisländer inskränks fackliga rättigheter på uppmaning av EU-kommissionen och med krisen som motivering. Även i Sverige finns en risk att resultatet av många års fackligt arbete urholkas, menar TCO:s internationella sekreterare Thomas Janson.

Thomas Janson säger att bilden som ges av orsakerna till eurokrisen ofta är förenklade, både i massmedia och i uttalanden av politiker. De fokuserar på att krisländerna skulle ha drivit en ansvarslös politik, och därför måste spara sig ur krisen,

För att få en bättre bild av vad som måste göras behöver man titta på andra orsaker, menar Thomas Janson, skriver Arbetsvärlden, TCO:s digitala tidning. Till exempel att euroländerna inte kunnat driva en självständig penningpolitik, och att det inte finns en gemensam finanspolitik eller någon gemensam lönebildning inom EU.

Thomas Janson påpekar att de krisåtgärder som

genomförts i Grekland bryter mot ILO:s regelverk, bland annat genom att fackförbundens möjligheter att förhandla kollektivt åsidosätts.

–I Grekland har man till exempel beslutat att det inte bara är fackföreningar som kan förhandla med företagen utan också så kallade ”föreningar av arbetstagare”. Det är organisationer som ofta av styrd av arbetsgivaren.

– Detta är i direkt konflikt med ILO:s konventioner och får inte förekomma på den europeiska arbetsmarknaden. Ändå föreslås det av EU-kommissionen, sa Thomas Janson.

Han menade också att försök till ökad ekonomisk styrning från EU kan bli ett hot mot den svenska modellen.

– EU-kommissionen talar om för medlemsländerna hur arbetsmarknadens parter ska förhandla. De rekommenderar till exempel Sverige att sänka lägsta-lönerna. Detta är ett direkt intrång i partsautonomin och är också förbjudet enligt ILO:s regler, säger han till Arbetsvärlden.

Uno Kenstam

Världsfacket slåss för strejkrätten

Den 18 februari genomfördes en aktionsdag över hela världen för rätten att strejka. Manifestationen samordnades av världsfacket [International Trade Union Confederation, ITUC] i protest mot att arbetsköparna organisations inte längre erkänner strejkrätten som en grundläggande rättighet för löntagarna.

Aktionsdagen genomfördes på grund av en tvist i FN-organet ILO som har till uppgift att värna om fackliga fri- och rättigheter i världen.

ILO antar konventioner om skydd för arbetstagare och grundläggande rättigheter i arbetslivet som brukar räknas som en del av de mänskliga rättigheterna och bland annat är en del av EU-rätten.

ILO har en övervakningskommitté som består av företrädare för regeringar, fackföreningar och arbetsköpare. Kommittén kan kritisera länder som anses bryta mot ILO:s konventioner.

För tre år sedan började arbetsköparna [inklusive Svenskt Näringsliv] i kommittén hävda att strejkrätten inte är en grundläggande rättighet enligt konvention 87, som tidigare har varit praxis.

Övervakningskommittén kan därför inte kritisera länder som bryter mot strejkrätten.

Enligt den fackliga rörelsen och många regeringar hotar denna tvist själva grundvalen för ILO:s arbete, en trepartssamverkan för schysta villkor i arbetslivet.

Om inte strejkrätten erkänns blir de andra rättigheterna om organisationsfrihet, förhandlingsrätt och andra friheter inte mycket värda. Strejkrätten har varit en del av ILO-rätten i över 50 år. Det oerhört allvarligt att arbetsköparna inte längre erkänner denna grund-

läggande rättighet.

Europafacket [ETUC], som är en del av ICTU, uppmanade LO och de andra av sina medlemsförbund att på olika sätt uppmärksamma aktionsdagen den 18 februari. I Sverige var det knäppt tyst. Den annars så munvige LO-ordföranden Karl-Petter Thorwaldsson hade uppenbarligen drabbats av tunghäfta.

Samtidigt påpekar ETUC att de flesta av EU:s medlemsländer har infört begränsningar av rätten att strejka, däribland Sverige som i vissa fall förbjuder fack att strejka för att kräva kollektivavtal med utländska företag som tillfälligt är verksamma i Sverige.

Hugo Torstensson

Tyska låglönejobb något för moderater

Moderaterna sneglar mot de tyska kritiserade låglönejobben, något som SvD rapporterar om. Partiet har siktet inställt på en låglönepolitik som drastiskt skulle försämra villkoren på den svenska arbetsmarknaden.

Länge var den tyska jobbmodellen omhuldad. Men de senaste åren har modellen granskats och en annan bild framkommit. Över sju miljoner tyskar har nu vad som kallas för ”minijobs”, skattebefriade arbeten med en högsta ersättning på 450 euro i månaden. Sedan modellen infördes har antalet låglönejobb skjutit i höjden och Tyskland har i dag den högsta andelen låglönejobb i Europa.

Hartz IV är ett tyskt reformpaket infört av socialdemokraten Gerhard Schröders rödgröna regering 2005. Reformpaketet, som blivit häftigt kritiserat, medförde bland annat förkortning av maxtiden i a-kassa, sänkta sociala stöd (motsvarande försörjningsstöd) samt allmänt ökade krav på de arbetslösa. Hartz IV är även den fjärde delen i ett större reformpaket, på tyska kallat Hartz-reformerna, vars implementering började med Hartz I och Hartz II den 1 januari 2003 och fortsatte med Hartz III den 1 januari 2004. Hartz-reformerna är uppkallade efter Peter Hartz, som ledde den kommitté som lanserade Hartz-konceptet.

Från fackligt håll har låglönejobben kallats för organiserad löne- och social dumpning. Anställningarna har inte blivit en väg till ett heltidsjobb utan låser i stället in arbetare i jobb med låga löner och noll trygghet. Framför allt är det kvinnor som har fastnat i den här låglönefällan. Kvinnor som i dag sliter på jobb, utan att vara försäkrade, och utan möjlighet att klara sig på sin lön.

”Runt om i Europa ser vi hur marknaden för skitjobb växer i spåren av krisen. Europeiska löntagare lever i dag under allt större press och otrygghet. När arbetare tvingas ta jobb som det inte ens är möjligt att överleva på – som i fallet med de tyska låglönejobben – minskar möjligheten att ställa krav på rimliga villkor”, kommenterar Yonna Waltersson i Dagens Arena.

Jan-Erik Gustafsson

Facklig kritik mot EES i Norge

Norge har i tjugo år genom EES-avtalet varit underställt EU: s inre marknad med EU: s fyra marknadsfriheter.

Skepsis till EES-avtalet och dess effekter på sysselsättning och fackliga rättigheter ökar inom Norska fackföreningar.

1992 sade LO ja till EES mot 30 nejroster i LO:s representantskap. Det förutsatte bland annat implementering av ILO-konventionen 94 – men det beslutet kom först 2008. Samma år antogs en nolltolerans mot social dumpning med utvidgning av aktionsrätten mot social dumpning genom den nya lagen om allmän-giltigförklarade kollektivavtal [minimiregler] 1993.

2013 beslöt LO-kongressen enhälligt att ILO:s bestämmelser, norsk arbetsrätt och kollektivavtal bör vara avgörande i EU-regler. Detta kommer att leda till konflikt med ESA [EU-kommissionens förlängda arm i EES länderna, det vill säga Norge, Island och Liechtenstein].

– Ett ökande antal fackföreningar är kritiska till EES-avtalet. EU / EES och det fria flödet leder till brutal lönedumpning och social dumpning, säger Lill Fanny Sæther, som är facklig sekreterare till Nej till EU, till [eu och facket].

Tre fackförbund Inom LO har antagit uttalanden på sina nationella möten om att gå ut ur EES.

Transportarbetarförbundet: "Vi kommer att arbeta för att Norge avbryter det aktuella EES-avtalet. En



Boye Ullman, facklig ledare för Nej til EU

stadig ström av EU-direktiv och EU: s regler utgör ett hot mot norska fackliga rättigheter, tex bemanningsdirektivet, postdirektivet, cabotagereglerna och järnvägspaketet" Dessutom skall förbundet samarbeta i den europeiska fackföreningsrörelsens kamp mot högerangrepp på fackliga rättigheter".

EL & IT-meddelade: "Det visar sig att EU: s regler prioriteras mot ILO-konventionerna, norsk a-kollektivavtal och norsk arbetslagstiftning. EES-avtalet bör därför ersättas av ett handelsavtal."

Fellesförbundet: "EES undergräver fackliga rättigheter och demokrati. Gränsen är därför för många uppnådd. Det är dags för en annan form av samarbete med EU."

Fellesförbundets kongress i oktober kommer att vara viktigt – förmodligen avgörande för LO-kongressen hållning 2017. Förbundet har 150.000 medlemmar

Häng med till maktens boningar!

Folkrörelsen Nej till EU anordnar i samarbete med Färnebo Folkhögskola en studieresa till Bryssel den 22-27 september. Vi åker buss och bor på ett enklare hotell i centrala Bryssel [frukost ingår].

I Bryssel kommer vi att besöka de viktigaste EU-institutionerna – Ministerrådet, EU-kommissionen och EU-parlamentet samt den svenska EU-ambassaden [Sveriges största utlandsbeskickning]. Vi kommer att träffa EU-kritiska EU-parlamentariker som Max Andersson [mp] och Malin Björk [v]. Det kommer också att finnas tid för att se sig om i Bryssel på egen hand. Reseledare är Hugo Torstensson som har gjort ett 25-tal liknande resor. Hela resan, inklusive buss, hotell, studiebesök samt två böcker kostar endast 1.500 [femtonhundra) kronor.

Du anmäler dig genom att mejla gosta.torstensson@nejtilleu.se. Men vänta inte för länge för antalet platser är begränsat till drygt 25. För mer information mejla Hugo eller ring 070-286 08 70.

och organiserar många yrkeskategorier --allt ifrån byggnadsarbetare och verkstadsarbetare till grafiker och bilmekaniker.

Sedan Norge gick med i EES 1 januari 1994, har mer än 10.000 EU-lagar [direktiv och förordningar] införlivats med norsk lagstiftning till följd av EES avtalet. Till skillnad från i EU medger medlemskap en vetorätt i EES avtalet. Den har sedan 1994 tillämpats 1 (en) gång och då gällde det EU:s tredje postdirektiv som den norska fackföreningsrörelsen, framför allt Fackförbundet Postkom, som organiserar postanställda, tvingade den dåvarande rödgröna regeringen att säga nej till.

– Införandet av EES-avtalet och EU:s utvidgning österut under 2004 har dramatiskt förändrat det norska arbetslivet. Förtroendevalda fruktar att fördämningarna brister och att den norska modellen med en stark fackrörelse kan försvinna inom ett par år, säger Boye Ullman, facklig ledare för Nej til EU och förtroendevald i Fellesförbundet.

EES-avtalet med det fria flödet hindrar Norge att använda den nationella lagstiftningen för fasta anställningar. Sysselsättningens ökning med över 200.000 utgörs av migrantarbetare främst från Östeuropa. De flesta hamnar i bemanningsbranschen, som har lägre löner och mindre trygghet i anställningen. EU:s regler hindrar förbud och restriktioner. Därför måste kampen mot EES bli en kamp mot högerregeringen.

Den blå-blå regeringen, dvs. koalitionen mellan högerpartiet Høyre och högerpopulistiska Fremskrittspartiet, har lagt fram förslag om drastiska förändringar av Arbetsmiljölagen [AML]. Bland annat vill regeringen genomföra förändringar i förläggningen av arbetstid i AML och nya förslag om tillfälliga jobb.

Tidskriften Lag och Avtal redovisar dessutom att fler förändringar är på gång i AML, som reglerar det mesta inom arbetsrätt och arbetsmiljö. Fler övertidstimmar tillåts också i det nya förslaget, som också öppnar för enskilda förhandlingar om hur arbetstiden ska förläggas.

Med genomsnittsberäkning av arbetstiden kan anställda arbeta flera timmar per dag under en period, för att senare få motsvarande ledighet. Tidigare var detta föremål för lokala avtal och krävde i vissa fall godkännande från centralt fackförbund och myndigheten Arbetsinspektionen.

– **Försämring av ALM sker formellt utan** tvång, men öppningar i EES-direktivet används mot oss och de föreslagna ändringarna är i linje med utvecklingen på arbetsmarknaden i EU, att säger Boye Ullman och tillägger att arbetande människor konkurrerar med varandra genom löne- och arbetsvillkor och ges ett svagare skydd om försvagning av AML sker. Svagare arbetstagare ger svagare fackföreningar vilket leder till attacker mot fackliga rättigheter och mot rikstäckande kollektivavtal, säger Boye Ullman till [eu och facket].

Hugo Torstensson

”Vi har blivit moderna slavar”

Sveriges taxichaufförer jobbar 11 timmar per dag till en genomsnittlig timlön på 80 kronor, visar Sveriges radios undersökning. ”Vi har blivit moderna slavar”, säger Behrad, en av chaufförerna som radion pratat med.

17 av 100 taxichaufförer jobbar dubbla heltider, den genomsnittliga timlönen ligger på 80 kronor och 20 procent av förarna är fackligt anslutna. Det visar Sveriges radios undersökning.

De tio förare med lägst lön tjänar mellan 27 och 54 kronor i timmen och 13 av 100 jobbar alltid sju dagar i veckan, vilket är olagligt.

”Vi har blivit moderna slavar i det avlånga vackra landet Sverige. Vi har inte ens kollektivavtal. Inga garantier och åkarna går på knäna.”, säger taxichauffören Behrad, till Sveriges Radio.

Runt 40 procent av de tillfrågade förarna arbetar för Taxi Kurir, ett åkeri som har kammat hem många färdtjänstuppehandlingar runt om i landet. Åkeriets vd Magnus Klintbäck känner inte igen den situation som förarna beskriver.

– Det är många taxiförare som försvinner på ärenden, då försvinner tid. Vi har 3.000 förare, klart att alla kan inte vara nöjda. Men det finns säkert de som också är nöjda också, säger han.

Uno Kenstam

Grekland betalar IMF-ränta

Grekland har betalat de 200 miljoner euro i ränta för ett IMF-lån som skulle in senast den 6 maj, enligt krislandets biträdande finansminister Dimitris Mardas.

Hur det går med den grekiska återbetalningen av ett IMF-lån på 750 miljoner euro nästa vecka ville Mardas dock inte gå in på.

Enligt en regeringskälla i Aten ser det ut som att Grekland måste skjuta upp betalningar till leverantörer för att inte tvingas ställa in IMF-betalningen. Detta sedan en del grekiska myndigheter och kommuner enligt uppgift motsatt sig att följa ett dekret om att överföra sina kassareserver till staten för att säkra betalningsförmågan.

Samtidigt flaggar Jeroen Dijsselbloem, ordförande bland eurozonens finansministrar, för att det inte ser ut att bli någon uppgörelse om nya utbetalningar av nödlån till Grekland när han träffade sina kollegor från eurozonen på den 11 maj.

Det är fortfarande många frågor som är olösta, som måste fördjupas med mer detaljer, så det blir ingen uppgörelse Euorådets möte. Vi måste vara realistiska, säger han till journalister.

Hugo Torstensson

Ny lag stoppar inte social dumpning

Civilminister Ardalan Shekarabi lovar en lag som ska göra det obligatoriskt att kräva villkor enligt svenska kollektivavtal vid upphandling. Men samtidigt medger han att en sådan lag inte kan stoppa social dumpning från andra EU-länder: Därför måste vi också ändra EU-rätten”, säger han.

Ardalan Shekarabis löfte är att från 2016 så måste kommuner, landsting och andra offentliga myndigheter kräva att entreprenörer har villkor enligt svenska kollektivavtal: ”Det gäller kollektivavtalen fullt ut, utan begränsning”, säger han.

Exakt hur den nya lagen ska se ut är ännu inte klart. Ardalan Shekarabi hänvisar till den utredning som i höst ska komma med förslag om hur lagen bör formuleras: ”Men jag kan redan nu säga att skattepengar inte ska användas till social dumpning. Villkor enligt svenska kollektivavtal ska alltid gälla vid offentlig upphandling av byggentreprenader och tjänster.”

Ardalan Shekarabi medverkade vid en debatt i tisdags kväll i Solna som ordnades av Byggnads avdelning för Stockholm-Gotland.

Han sa att det redan i dag går att ställa krav om villkor enligt kollektivavtal och andra sociala krav, men att många som upphandlar är för försiktiga av rädsla för att inte bryta mot Lagen om offentlig upphandling och EU-rätten.

–”Men i Danmark går det bra att ställa sådana upphandlingskrav. Har de en annan EU-rätt än Sverige? Min uppfattning är att försiktigheten i Sverige beror på att vi har haft en dominans av marknadsliberala jurister som har talat om att sådana krav inte går att ställa.”

När Kommunalarbetaren i en paus talar med henne håller hon med om att EU:s utstationeringsdirektiv, eller snarare EU-domstolens tolkning av detta direktiv i Lavaldomen, hindrar krav om att svenska kollektivavtal ska gälla fullt ut för utländsk arbetskraft från EU. Detta när den är tillfälligt verksam i Sverige för att utföra arbete åt entreprenörer som har vunnit en offentlig upphandling.

EU-domstolen säger att i sådana lägen är det bara tillåtet att kräva avtalets lägsta lön samt avtalets eller lagens lägsta antal betalda semesterdagar, regler för arbetstider, vilotider, säkerhet, hälsa, hygien, skyddsåtgärder för gravida kvinnor och krav om icke-diskriminering.

Det är till exempel inte tillåtet att kräva att utstationerad arbetskraft från EU omfattas av sjuk- eller olycksfallsförsäkring under arbetet i Sverige.

”Detta är ett problem som vi inte kan ändra på med en ny upphandlingslag. Men LO ska försöka få en tydlig definition av vad som är utstationerat arbete för att på så sätt kunna minska omfattningen av de



Bild: Robert Nyberg

undantag från svenska kollektivavtal som EU:s utstationeringsdirektiv kräver”, säger LO-juristen Sofie Rehnström.

Ardalan Shekarabi säger till Kommunalarbetaren att han är medveten om att EU:s utstationeringsdirektiv hindrar svenska offentliga myndigheter från att i alla lägen kräva villkor enligt svenska kollektivavtal. Om den som vinner upphandlingen anlitar utstationerad arbetskraft är det utstationeringsdirektivet som gäller.

”Det är därför som den svenska regeringen också arbetar för att ändra EU-rätten för att vi ska kunna hävda de svenska kollektivavtalen fullt ut i Sverige”, säger han.

Byggnads ordförande, Johan Lindholm, suckar irriterat när Kommunalarbetaren ber honom kommentera Ardalan Shekarabis svar.

”Vi har lämnat för mycket plats åt juristerna i den här frågan. Nu måste facken bli en blåslampa för att se till att det är svenska avtal som ska gälla.”

Han nöjer sig inte enbart med krav om villkor enligt kollektivavtal.

”Det ska vara krav om svenska kollektivavtal. Punkt. Slut. Den svenska modellen var ett skyltfönster i EU innan Lavaldomen. Vi ska se till att den blir det igen”, säger han.

Stephen Lindholm

[Artikel har varit publicerad på Kommunalarbetarens hemsida den 13 maj.]

Valutafonden pressar Grekland

Striden mellan Aten och IMF handlar bland annat om den grekiska regeringens planer på att höja sänkta pensioner och minimilöner och återanställa offentliganställda som har sagts upp.

– IMF har bett oss att inte röra någonting av de åtstramningar som har förstört grekernas liv de senaste fem åren, säger Skourletis i en intervju med den grekiska tv-kanalen Mega TV.

– IMF är den mest inflexibla, den mest extrema rösten i Brysselgruppen, tillägger han.

Brysselgruppen är samlingsnamnet på de tjänstemän från IMF, EU och ECB som förhandlar om villkoren för stödet till Grekland.

Enligt Skourletis avser Greklands regering att sköta återbetalningarna på de lån som förfaller i maj, inklusive de 970 miljoner euro som skulle återbetalas till IMF före den 12 maj. Betalningskraven täcks delvis av de omstridda överföringarna av myndighetskassor till Greklands centralbank, som genomförts på senare tid.

Den grekiska regeringens talesman Gabriel Sakellaridis varnar dock för att den grekiska statskassan snart är slut.

– Greklands regering kan inte vänta till slutet av maj för att få likviditetsstöd, säger han på en presskonferens.

Han tillägger att Greklands regering siktar på att nå en uppgörelse om reformkrav med långgivarna – EU och IMF – så att utbetalningar av nya nödlån till det konkursmässiga landet kan göras.

Greklands koalitionsregering, med vänsterledaren Alexis Tsipras som premiärminister, tillträdde efter ett nyval för drygt tre månader sedan. Valsegern byggde på löften om att riva upp de gångna årens krispolitik, framtvängd av långgivarnas reformkrav.

Eva-Britt Svensson

Fackliga rättigheter får inte försämrats

LO och Svenskt Näringsliv diskuterade under fredagen frihandelsavtalet TTIP vid ett seminarium i Stockholm. En skiljelinje blev tydlig när det kom till frågan om de fackliga rättigheterna.

LOs ordförande Karl-Petter Thorwaldsson mötte Caroline af Ugglas, vice VD på Svenskt Näringsliv, i ett samtal som präglades av samsyn i det mesta förutom LOs krav på tydlighet kring arbetstagarnas rättigheter.

– Fackliga och mänskliga rättigheter får aldrig sättas ur spel och varje lands lagar och regler måste respekteras och ligga till grund för ett frihandelsavtal, sade LO:s ordförande.

– Rätten att få organisera sig, teckna kollektivavtal och tillta stridsåtgärder vid konflikter är vårt sätt att

försvara arbetstagarna på svensk arbetsmarknad. Det kan aldrig ses som ett handelshinder för utländska etablerare.

Det är inte enkelt att få till ett frihandelsavtal mellan EU och USA. Kulturen i de båda ekonomierna skiljer sig åt på många sätt. Trots detta ser både Karl-Petter Thorwaldsson och Caroline af Ugglas positivt på möjligheterna att inom det närmsta året få till ett bra och stabilt avtal.

– Sverige är ett litet exportberoende land som har lång tradition av handel med andra länder, därför är både fack och arbetsgivare måna om att avtalet ska bli verklighet, sa Karl-Petter Thorwaldsson.

Anna-Lisa Eneroth

Camerons valseger kan vara början på upplösningen av EU

”Brittiska valet kan ha varit mycket dåliga nyheter för Europa.” Det skriver Dagens Arenas chefredaktör Yonna Waltersson. Hon menar att premiärminister David Cameron kommer att vara under ”stor press [...] från Tories EU-skeptiker som vill att Storbritannien ska lämna EU”.

Waltersson fortsätter: ”Läget blir ännu svårare av att de konservativa parlamentarikerna blir allt mer EU-kritiska. Då varje parlamentariker utses genom val i valmanskretsar får trycket från den EU-skeptiska valkåren stort genomslag. Samtidigt – i och med att Tories samlar allt färre medlemmar – sker en radikalisering bland medlemmarna och EU-motståndet växer sig hårdare.

Det är långt ifrån säkert om Cameron klarar den uppgift han nu har fått i sina händer. I ett parti där EU-kritikerna fått ett allt starkare mandat kan det bli svårt att driva en annan linje då landet röstar om EU-medlemskapet år 2017. Då blir det upp till ett försvaget Labour att få väljarna att säga nej till ett utträde.

Och ett utträde skulle få mycket stora konsekvenser. För Storbritannien och för EU.”

Ett av Tories viktigaste vallöften har varit att kräva en omförhandling av Lissabonfördraget och flytta tillbaka politiska makt från Bryssel till London, samt att briter nas senast 2017 ska få rösta om de ska vara kvar i EU eller återigen bli ett självständigt land. Brexit.

Jag kan hålla med Waltersson om att ett brittiskt utträde ur EU skulle få stora konsekvenser. Det skulle kunna vara början på en upplösning av det centraliserade odemokratiska stormaktsprojektet EU och skapa utrymme för ett annat Europa. Ett Europa som samarbetar i demokratiska och mellanstatliga former. Ja till Europa – Nej till EU!

Hugo Torstensson



TISA: Permanenta privatiseringar

Den norska regeringen har sedan länge förhandlat med EU och 22 andra rika länder om hur högerpolitik bör vara låst i ett internationellt avtal som ingen regering efteråt kan ändra. Detta TISA-avtal [Tjänstedirektivavtalet] ska frigöra den internationella konkurrensen inom handeln med tjänster, till en början mellan 51 OECD-länder, men så småningom även med alla utvecklingsländer som kan tvingas att ansluta sig till avtalet.

Den politiska kärnan i TISA-strategin är att en regering som öppnar en tjänst för internationell konkurrens, ska kunna lita på att en annan regering inte kan upphäva detta beslut efter nästa val. Det är innebörden av TISA att demokratin ska upphöra för gott när det kommer till hur tjänsterna kommer att säljas över gränserna. För femton år sedan var detta just meningen med GATS, en överenskommelse inom Världshandelsorganisationen [WTO].

Men inom WTO var stoppades detta av ett enigt block av utvecklingsländer. Det är det "dödläge" större grupper av tjänsteföretag i USA och EU kommer nu bryta sig ur - och har fått Norge med. Det kommer naturligtvis inte att sluta med en överenskommelse mellan 51 OECD-länder. Planen är att när TISA avtal finns, utvecklingsländerna kommer att bearbetas – ett efter ett – för att få dem med genom att erbjuda dem vissa fördelar på andra områden.

Förhandlingar äger rum i största hemlighet – men läckor antyder att TISA bygger på samma mall som

GATS-förhandlingarna för femton år sedan. I GATS var huvudregeln att länderna åtog sig att öppna ett tjänsteområde för utländsk konkurrens, och aldrig kunde ändra beslutet. Detsamma gällde när landet förbinder sig att likabehandla utländska och inhemska företag gällande en tjänst. Alla sådana förpliktelser blir en del av landets "bindningslista".

Med etableringen av GATS [och WTO] 1994, införde Brundtlandregeringen sådana skyldigheter för de flesta former av privata tjänster. Det gav oss för en tid nästan en unik mängd av bindande avtal. Det var på den tiden EU-debatten var som hetast i Norge.

Kärnan beslut att gå in i WTO [och därmed även GATS] togs av stortinget den 1 december 1994, bara tre dagar efter den uppsplitande folkomröstningen om EU-medlemskap. Det fanns ingen verklig debatt, varken om WTO eller GATS den hösten.

År 2003 tog den norska Bondevikregeringen – fortfarande i stor hemlighet – ett stort steg framåt genom att genomföra Norges GATS-förhandlingar, som därpå ägde rum. Efter påtryckningar från Socialistiskt Venstre och Senterpartiet presenterade regeringen äntligen en sammanfattning av vad Norge erbjöd andra länder i förhandlingarna om handel med tjänster. Det som präglade erbjudandet var att färskare ändringar i marknadsliberal riktning formulerades som oåterkalleliga åtaganden från den norska sidan.

Men det är en enorm skillnad att ändra norsk lag i marknadsliberal riktning och att lägga fram ett allmänt åtagande om marknadsstillträde och nationell behandling av utländska företag för all evighet. En norsk lag kan ändras när som helst genom att parlamentet vill

ändra den. vill.

När det kommer till kritan handlar TISA-förhandlingar om att ta bort friheten för offentliga myndigheter att avgöra om vissa offentliga tjänster bör utsättas för konkurrens och eventuellt privatiseras. Det är dessutom att ta bort den frihet som ligger i att man kan upphäva beslut om konkurrens och privatiseringar om erfarenheten har visat det.

Poängen med TISA är att låsa alla regeringar vid att principen att offentliga tjänster successivt ska öppnas för internationell konkurrens. För all framtid!

De som formulerade ihop GATS' regler för 15 år sedan hade en plan för hur världen borde vara. De måste ha varit övertygade om att de inte kunde gå fel när de ville ha en värld som aldrig skulle kunna utvecklas i en annan riktning. Det är tydligen guldstandarden som nu antas även för TISA förhandlingarna.

Är förhandlare och regeringar även nu ganska säkra på att alltmer konkurrens är vägen framåt till ett bättre arbetsliv och en bättre värld? Eller är det bara att de inte är säkra på detta? Varför de måste se till att – för all framtid – är det sätt på vilket världen måste förbli!

Argumentet för att friast möjliga handel med tjänster är att ökad handel ökar konkurrensen, sänker priserna, förbättrar kvaliteten och ökar den totala välfärden för alla länder som deltar i frihandeln. Många punkter i detta argument kedjan är tveksamma. Det tyngsta argumentet mot friast möjliga handel med tjänster är att det i kombination med all den konkurrens som råder på råvarumarknaderna – i längden inte är socialt hållbart.

Många människor är – åtminstone under delar av livet – betjänta av att delar av arbetslivet är avskärmat mot alltför hård konkurrens. Genom EES, WTO och TISA är vi sedan länge i en situation där en sådan avskärmning nästan bara kan ske i den offentliga sektorn. Problemet är att det handlar om en offentlig sektor, som i de flesta länder är under stark press. Krav på konkurrens och privatisering ställer sig också socialdemokratiska partier bakom. Prestandakraven trycks uppåt eftersom partierna vinner val att de ger "mer valuta för pengarna."

Kostnaderna för denna situation måste delvis tas av den enskilde genom försämrad livskvalitet i och utanför jobbet och genom att stängas ute från arbete – och dels av samhället genom ökat tryck på sociala förmåner. Det vållar till exempel mer skada för fysisk och psykisk hälsa, ökad press på familjen och andra nära personliga relationer och ger ökat behov av rehabilitering och social trygghet.

Denna genomgripande konkurrens frestar på samhällets bärkraft mycket mera än tidigare. Debatten om TISA måste därför vara en del av en grundläggande debatt om vi verkligen är betjänta av detta konkurrens-samhälle. Är vi inte det, måste TISA avisas.

Dag Seierstad

EU:s nya förslag på ISDS sågas

Den 5 maj presenterade handelskommissionär Cecilia Malmström EU-kommissionens nya förslag för att åtgärda problemen med den kontroversiella tvistlösningsmekanismen ISDS, som ger företag möjlighet att stämna stater utanför nationella domstolar för lagstiftning som negativt påverkar värdet av deras investeringar.

Förslaget, som ännu inte konkretiserats, bygger på de förändringar som gjorts av ISDS i CETA-avtalet med Kanada [som ännu inte kommit upp för omröstning]. Kommissionen menar att man i det avtalet uppnått flera positiva förändringar, exempelvis säkerställt rätten att reglera och vidtagit reformer för att undvika ogrundade stämningar. Över 120 europeiska sakkunniga forskare delar inte alls den bedömningen. Kommissionen vill i TTIP bland annat ytterligare stärka rätten att reglera [trots att man alltså menar att den redan garanteras i CETA], göra det möjligt att överklaga domar och garantera att de domare som fattar beslut är opartiska.

Det nya förslaget ses dock inte som en lösning av kritiker. Gus van Harten, professor i juridik och specialist på investeringsrätt, menar att förslaget inte på långa vägar är tillräckligt för att åtgärda de fundamentala brister som finns med ISDS och det hot som systemet utgör mot demokrati och oberoende domstolar. I en lång analys pekar han på punkt efter punkt hur kommissionens lösningsförslag i CETA-avtalet är uppenbart otillräckliga, men också att msn fortfarande inte lyckats presentera ett enda evidensbaserat argument för att ISDS skulle gynna allmänheten.

Men inte bara forskare kritiserar förslaget. Seattle to Brussels Network, en paraplyorganisation för olika organisationer från civilsamhället, menar att kommissionens förslag inte medför någon meningsfull reformering av ISDS-systemet och att mekanismen snarare bör skrotas i TTIP. BEUC, en europeisk paraplyorganisation för konsumentföreningar [där bla andra Sveriges Konsumenter ingår] är också kritiska, och menar att kommissionen inte levererar och att det är hög tid för en plan B – ett TTIP-avtal utan ISDS.

Miljöpartiet i EU-parlamentet menar i sin tur att även om förslaget innebär små förbättringar så är det långt ifrån tillräckligt. "Det enda rimliga är att kommissionen överger planerna på att inkludera ISDS i TTIP", säger EU-parlamentariker Max Andersson.

Även Dagens Industris ledarskribent PM Nilsson är kritisk. Men inte riktigt på samma premisser. Han menar i stället att Malmströms förslag urvattnar ISDS-systemet och därmed är ett svek mot svenska och europeiska intressen. Huruvida det är storföretagens eller allmänhetens intressen som sviks framgår inte.

Rikard Allvin

Järnvägslöftet måste uppfyllas

Så gott som dagligen rapporteras om tåg förseningar. Det drabbar givetvis enskilda resenärer hårt.

Men än värre är de stora negativa effekter som ett eftersatt och ineffektivt järnvägsunderhåll har på hela vår samhällsekonomi. Om inte något görs för att vända utvecklingen kommer dagens låga förtroende för järnvägen att bli ännu lägre.

Järnvägens kris är ett hot både mot tillväxt och samhällsekonomi och ett klimatsmart transportsystem.

Risken är uppenbar att människor och företag väljer andra mer miljökadliga transportsätt framför tåget. Tydliga tendenser finns att industrin i allt större utsträckning överger järnvägen som transportsätt på grund av låg tillförlitlighet.

Varje år kostar förseningarna inom järnvägstrafiken samhället 5 miljarder kronor enligt Trafikverket. Det är resurser som skulle göra stor nytta på andra områden i stället för att sitta fast på ett försenat tåg.

En stor del av järnvägens problem ligger i hur underhållet organiseras. Som en lösning på järnvägens problem har regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet lovat att järnvägsunderhållet ska förstatligas.

För att lägga förslag på en långsiktigt hållbar och väl avvägd lösning lät Seko en oberoende utredare, Bengt Jäderholm, analysera frågan. Rapporten "En ny syn på järnvägsunderhållet" visar tydligt vad som blivit fel med att bedriva allt järnvägsunderhåll på en avreglerad marknad.

Rapporten föreslår också vilka delar av underhållet som bör förstatligas och vilka delar som kan lämpa sig på en marknad.

Vi har en järnvägsstruktur som håller på att falla

samman. Det är säkert många resenärer som inte tror att det kan bli värre än det är i dag. Det sorgliga beskedet är att det kan det sannolikt bli.

Staten måste kliva in och ta ansvar för utförandet av järnvägsunderhållet. Steget torde vara att genomföra det förstatligande av järnvägsunderhållet som socialdemokratin lovade i valrörelsen. Det sades att "i takt med att de privata kontrakten löper ut ska dessa tas över av Trafikverket" och att "det statliga aktiebolaget Infranord bör successivt omvandlas till en underhållsenhet inom Trafikverket"

För Stockholm som tillväxtmotor är det viktigt att värna jobben. Pendlare ska kunna lita på att de kan komma fram till jobbet i tid. Företagen ska kunna lita på att produktionen inte drabbas av onödiga avbräck. Dessutom är det av vikt att effektivitet uppnås i de pengar som järnvägsunderhållet tilldelas.

Regeringen har lagt 1,2 miljarder extra per år på järnvägsunderhåll. Pengarna måste leda till arbete i spår och inte dribblas bort i upphandlingar och byråkrati.

I Stockholm sker den enskilt största mängden persontransporter på järnvägsnätet i landet. Därför är Stockholms järnvägsunderhåll av central betydelse, inte bara för staden, utan för hela landet.

För att visa handlingskraft anser vi att regeringen bör starta ett pilotprojekt för järnvägsunderhållet. Låt Trafikverket själva utföra underhållet i Stockholm. Beslutet måste komma i år, innan nästa upphandling sker.

Det finns inget att förlora, men mycket att vinna. Det är dags att växla spår i järnvägspolitiken – det är dags att infria vallöftet om förstatliga järnvägsunderhållet!

Veronica Palm, ordförande S i Stockholm
Johnny Naderus, ordförande Seko Stockholm

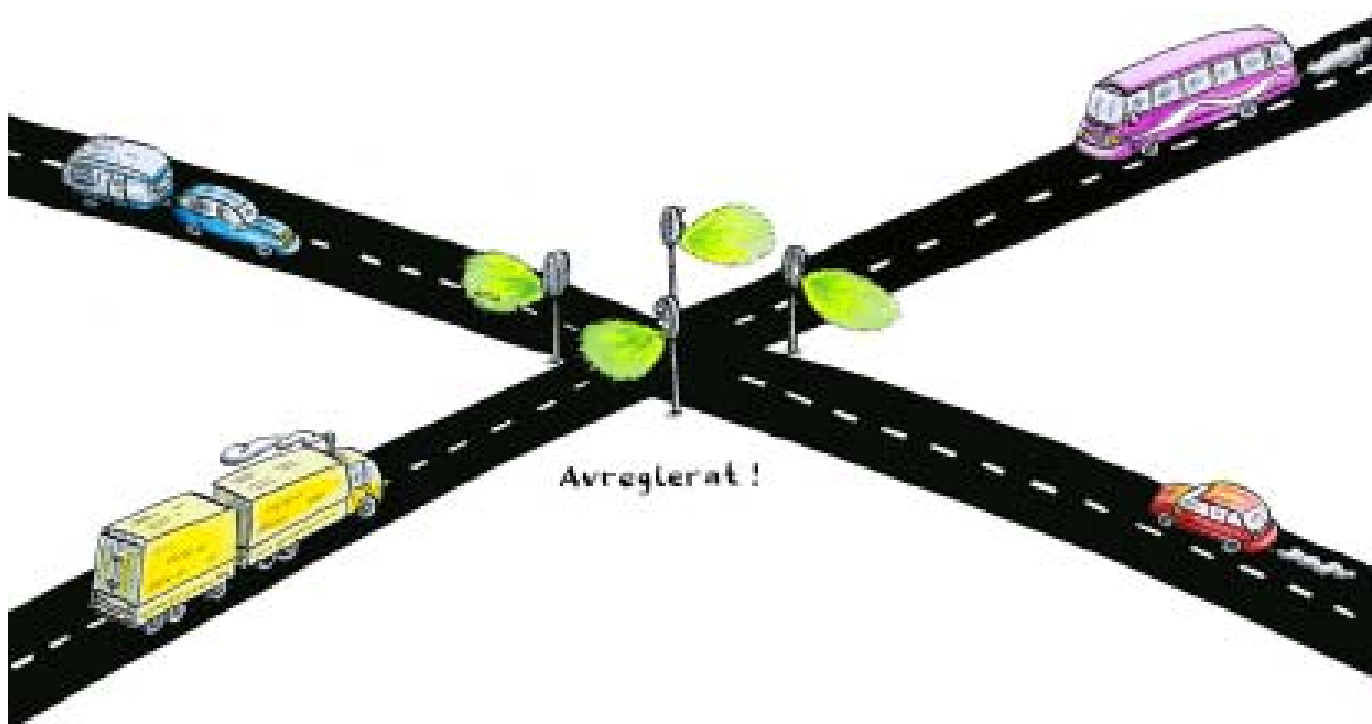


Bild: Robert Nyberg

TTIP stoppas av USA:s senat

Handelsavtalen TTIP och TTP verkar för stunden ha stoppats sedan Obama misslyckats med att få det förhandlingsmandat som söktes från den amerikanska senaten. Senatorerna Elizabeth Warren och Bernie Sanders, båda på det demokratiska partiets vänsterflygel, samlade demokraterna till att rösta nästan mangrant mot förslaget.

TTIP [för USA och EU] och TTP [för Stilla havsländerna] har förhandlats bakom slutna dörrar. Avtalen har kritiserats av demokratiaktivister för att skapa specialdomstolar där storföretag kan stämma stater för att lagar minskat deras vinst, av miljöaktivister för att underminera miljökrav, av fackliga aktivister för att underminera arbetsrätt och av internetaktivister för att försöka få igenom de regler om mer kontroll över internet som stoppades i och med att ACTA-avtalet röstades ner i EU-parlamentet.

Trots stöd från republikanerna, så kunde Obama inte få igenom ett förhandlingsmandat utan stöd från sitt eget parti. Även demokratiska senatorer som Hillary Clinton röstade nej, även om de tidigare stött den här typen av underminering av demokrati genom avtal. Den amerikanska presidentvalrörelsen för 2016 har börjat och en av de som konkurrerar med Hillary Clinton är just Bernie Sanders. Det är troligt att demokraternas högerflygel inte vill ha den här frågan under valrörelsen och därmed verkar förhandlingarna stranda, även om nya försök att förhandla bort demokrati säkert kan återkomma efter 2016.

Mårten Fjällström

Domen mot Dror Feiler överklagas

Dror Feilers advokat Thomas Olson har på sin klients vägnar överklagat domen i Södertöns tingsrätt till böter på sammanlagt 10.900 kronor, till Svea hovrätt.

Dror yrkar på att hovrätten skall meddela prövnings-tillstånd och, med ändring av tingsrättens dom, ogilla åtalet i sin helhet. Han förnekar gärningarna och förmenar att åklagaren, inte mot hans förnekande, förmått styrka åtalet.

Dror förnekar att han uppträtt ordningsstörande vid protesterna mot det främlingsfientliga och högerextremistiska "Sverigedemokraterna" och han ifrågasätter den laga grunden för polisen att ingripa mot honom i situationer där han utnyttjar sin grundlagsfästa yttrandefrihet.

Visa din solidaritet med Dror Feiler. Tillsammans ska vi betala hans böter och lägga grunden till en solidaritetsfond för andra antirasister och antifascister som hamnar i samma situation. Sätt in ett valfritt belopp på SEB bankkontot 5231 3432610.

Hugo Torstensson

Sex EU-utskott motsätter sig ISDS

TTIP är ett handel- och investeringsavtal som sedan i juni 2013 håller på att förhandlas fram mellan EU och USA. TTIP är en förkortning för Transatlantic Trade and Investment Partnership. På svenska betyder det ungefär transatlantiskt partnerskap för handel och investeringar.

Avtalet, som drivit fram av storföretagen på båda sidor av Atlanten för att öka sina profiter, syftar bland annat till att ta bort så kallade "handelshinder", vilket kan vara fackliga rättigheter, konsumentskyddsregler, arbetsmiljöbestämmelser, osv.

I EU-parlamentet har allt fler börjat argumentera för att tvistlösningar rörande skydd av företagsinvesteringar inom TTIP ska ske i offentliga domstolar istället för genom privata skiljedomsförfaranden.

Den 14 april röstade rättsliga utskottet, konstitutionella utskottet och utskottet för framställningar emot privata skiljedomsstolar i investeringsskyddet, som vanligen kallas ISDS. Tidigare röstade även miljöutskottet emot. Istället efterlyser de att tvister ska avgöras i offentliga domstolar, alternativt genom ett stat mot stat-förfarande.

– Kommissionen borde lyssna på signalerna från parlamentet om att det inte är någon bra idé med ISDS, sade Max Andersson [mp] som sitter med i både rättsliga och konstitutionella utskotten.

Av de 13 utskott i EU-parlamentet som inledningsvis har ombetts att ta ställning till TTIP, har åtta berört frågan om tvistlösning i en privat skiljedomsstol. Sex av utskotten vill inte ha en privat skiljedomsstol och två efterlyser en uppdaterad version som garanterar staters rätt att lagstifta.

Enligt Lissabonfördraget ska EU-kommissionen "regelbundet rapportera till den särskilda kommittén" i EU-parlamentet om förhandlingsläget. Utskottet för internationell handel ansvarar för frågan om TTIP i EU-parlamentet, och ska innan de antar sitt slutliga förslag beakta övriga utskotts åsikter. EU-parlamentet tar ställning i juni.

Men det är oklart om det färdiga avtalet måste godkännas av EU-parlamentet. Lissabonfördraget är luddigt, enligt Riksdagens EU-upplysning

Det är EU-kommissionen som förhandlar med USA om TTIP på mandat från EU:s ministerråd [EU-stater-nas regeringar].

När avtalet är klart, som kommer att omfatta flera tusen textsidor ministerrådet [och eventuellt EU-parlamentet] bara kan säga ja eller nej till i sin helhet, fattar ministerrådet beslut med enhällighet [varje land har vetorätt vilket kan få en avgörande betydelse eftersom den grekiska regeringen har sagt att de motsätter sig TTIP].

Hugo Torstensson

Valutafonden pressar Grekland

Striden mellan Aten och IMF handlar bland annat om den grekiska regeringens planer på att höja sänkta pensioner och minimilöner och återanställa offentliganställda som har sagt upp.

– IMF har bett oss att inte röra någonting av de åtstramningar som har förstört grekernas liv de senaste fem åren, säger Greklands arbetsmarknadsminister Panos Skourletis.

– IMF är den mest inflexibla, den mest extrema rösten i Brysselgruppen, tillägger han.

Brysselgruppen är samlingsnamnet på de tjänstemän från IMF, EU och ECB som förhandlar om villkoren för stödet till Grekland.

Enligt Skourletis avser Greklands regering att sköta återbetalningarna på de lån som förfaller i maj, inklusive de 970 miljoner euro som ska återbetalas till IMF före den 12 maj. Betalningskraven täcks delvis av de omstridda överföringarna av myndighetskassor till Greklands centralbank, som genomförts på senare tid.

Den grekiska regeringens talesman Gabriel Sakellaridis varnar dock för att den grekiska statskassan snart är slut.

– Greklands regering kan inte vänta till slutet av maj för att få likviditetsstöd, säger han på en presskonferens.

Han tillägger att Greklands regering siktar på att nå en uppgörelse om reformkrav med långivarna – EU och IMF – så att utbetalningar av nya nödlån till det konkursmässiga landet kan göras.

Greklands koalitionsregering, med vänsterledaren Alexis Tsipras som premiärminister, tillträdde efter ett nyval för drygt tre månader sedan. Valsegern byggde på löften om att riva upp de gångna årens krispolitik, framtvängd av långivarnas reformkrav.

Hugo Torstensson

TTIP hotar offentliga sekton

Läckta dokument från EU-kommissionen bekräftar mångas farhåga att handels- och investeringsavtalet TTIP mellan EU och USA hotar att stänga dörrarna för resocialisering av verksamheter i välfärden.

Det omstridda TTIP har främst kritiserats för att det innehåller en tvistlösningsmekanism, ISDS, som innebär att amerikanska bolag kan stämna den svenska staten.

En farhåga som har fallit i skymundan är att avtalet kan stänga dörrarna för återkommunalisering av verksamheter. EU:s handelskommissionär Cecilia Malmström har försäkrat avtalets kritiker om att denna tolkning är felaktig.

Nu visar läckta dokument att kritikernas farhågor är motiverade. BBC har avslöjat att Storbritanniens

offentliga sjukvård faller inom ramen för TTIP:s tvistlösningsmekanism. Det innebär att amerikanska bolag som tagit sig in på den brittiska vårdmarknaden kan stämna regeringen om den vill återförstatliga verksamheterna och därmed hindra de amerikanska sjukvårdsbolagens fortsatta profiter.

Den svenska regeringen är positivt inställd till TTIP, men inbördes splittrade om ISDS. Den marknadsliberale näringsministern Mikael Damberg är en ivrig förespråkare. Tillsammans med 13 andra länders näringsministrar skrev han den 21 oktober ett brev till handelskommissionär Cecilia Malmström där de krävde att ISDS ska finnas kvar i TTIP-avtalet.

Om avtalet går igenom i nuvarande form kan det innebära att Sveriges välfärdsverksamheter som sålts eller lagts ut på entreprenad till vinstdrivande privata vårdaktörer inte kan tas tillbaka till vår gemensamma sektor.

Däremot kan vi få desto fler privata skolor, vårdcentraler och hemtjänstbolag drivna av amerikanska och kanadensiska företag, som sedan kan stämna den svenska staten om den vill återkommunalisera verksamheterna.

John Danilovich, generalsekreterare vid International Chamber of Commerce, varnar i Financial Times [9 februari] för att stryka ISDS ur avtalet. Det skulle nämligen göra det svårare att påtvinga andra länder motsvarande klausuler. Förhandlingarna mellan USA och EU handlar om att med "en förstklassig standard" öppna världen för en "expansion av de globala investeringsflödena".

Det läckta dokumentet är det erbjudande som EU lade fram till USA sommaren 2014.

Hugo Torstensson

Tyska minimilöner 80 kronor i timmen

DGB, tyska LO, har drivit kravet på en lagstadgad minimilön sedan 2007. Då låg organisationsgraden på 20 procent, vilket innebar att facket inte förmådde upprätthålla lönevillkoren för miljontals tyskar.

Den 1 januari infördes en lagstadgad minimilön på 8,50 euro i timmen [cirka 80 kronor]. 3,7 miljoner löntagare har fått rätt till mer betalt – inte minst i östra Tyskland, inom den växande tjänstesektorn och inte minst kvinnor. En särskild kommission, bestående av parlamentariker och representanter från arbetsköparna och facket, ska göra löpande utvärderingar och ta ställning till framtida höjningar.

Minimilönen är lagstadgad, men samtidigt en individuell rättighet. Det åligger den enskilda anställda att hävda sina rättigheter. Facket kan bistå, men inte för talan gör hela gruppen. Det är av de kompromisser som DGB tvingats gå med på för att få igenom sitt krav på en lagstadgad minimilön.

Eva-Britt Svensson

Danska fack tar strid mot dumpning

De danska fackliga centralorganisationerna LO och FTF ställer krav på begränsad ansvarskedja och obligatoriska arbetsklausuler i kommuner och regioner.

LO och FTF fortsätta sitt samarbete med en sexpunktsplan för att stärka kampen mot social dumpning. Den mest kontroversiella förslaget är att de två viktigaste organisationerna nu kräver att kommuner och regioner – i linje med staten – som krävs för att tillämpa arbetsklausuler som säkerställer normala lönevillkor för företag som vill arbeta för regeringen.

Dessutom hävdar de viktigaste organisationerna att det bör finnas en kedja av ansvar för danska huvudleverantörer och huvudentreprenörer när det gäller lagstadgade krav på skatt, moms, arbete och sociala avgifter.

Sysselsättningsminister Henrik Dam Kristensen har välkomnat utspelet, även om han förra veckan i parlamentet förkastade förslaget från Alliansen, som bara innehöll två förslag.

Den samlade fackledningens utspel tas – inte oväntat – väl emot av både Socialistiskt Folkeparti och det mer radikala vänsterpartiet Enhedslisten, som i sin tur kritiserar ministern för att tala med två tungor.

– Det är utmärkta förslag, och det är också ett positivt yttrande Henrik Dam fäller. Problemet är att han talar med två tungor. Ord och handling måste gå hand i hand, även om vi är strax före ett val, säger Eigil Andersen, Socialistiskt Folkepartis arbetsmarknadsstalesman för Avisen.dk.

– Arbetsmarknadsminister säger att han är positiv till LO:s och FTF:s krav. Men tyvärr har han redan avisat ett av de viktigaste kraven på obligatoriska arbetsklausuler i offentlig upphandling. Alla i ”röda blocket” bör därefter komma överens med LO och FTF att skattepengar inte ska missbrukas för social dumpning, säger Enhedslistens Finn Sørensen.

– I Enhedslisten, är vi glada över att samarbeta med regeringen om åtgärder mot social dumpning. Det är i sig ett argument för att hålla Lars Løkke borta från makten, så tillvida är insatserna noll. Men regeringen är alltför modest, alltför rädd för EU, och hyser rädsla för arbetsgivarna. Vi måste våga använda de verktyg som fungerar, säger han.

Enhedslistens resolution innehöll också ett förslag om att införa huvudleverantörer och huvudentreprenörer och en ansvarskedja för löner, semesterersättning, pension etc. Så de häftade i situationer där underleverantörer som har skuld eller smiter från betalning till sina anställda.

Ansvarskedjan är inte en del av det gemensamma förslaget från LO och FTF. Det är troligen beroende på att LO och DA har lämnat ett förslag till regeringen för att skapa en fond för att täcka förlusten av löner för

utländska arbetstagare som inte får sin lön.

Förslaget dök upp i förhandlingarna om budgeten, där Enhedslisten, ställde krav på kedjeansvar för löner.

Under förhandlingarna gav CO Industri och Dansk Industri förslag deras syn på hur EU:s regler om ett begränsat kedjeansvar [finns i det så kallade genomgörandedirektivet som antogs i höstas] skulle kunna genomföras. Vid den tiden avlog regeringen just Enhedslistens krav med hänvisning till parternas förslag till en fond.

Men bland annat Byggeriets Samvirke i Köpenhamn avisade resolutionen och protesterade inför LO:

– Vi tror att den skisserade fondmodellen är långt ifrån att lösa de många problem som vi har dagliga erfarenheter från i samband med utländska kollegor och utstationerade arbetstagare. Vi kan därför starkt uppmana till att i stället för den skisserade fondmodell inleda förhandlingar om inrättandet av ett helt och rikstäckande kedjeansvar, sade fackföreningen då.

Det skedde inte och i stället har förslaget gått vidare till regeringen. Det har varit ordförande i Beck-och Rörarbetareförbundet, Max Meyer som talade ut.

– Förslaget föddes i branscher, där det finns samma problem med social dumpning som på byggsidan. Det är vi som har de största problemen, och det var därför fel att vi inte var inblandade i utformningen, säger Max Meyer, Bygsam.dk.

Men förslaget kan också hindra byggfacken från att få igenom kravet på ansvarskedjan vid de kollektiva förhandlingarna 2017.

– Vi vet att Dansk Byggeri målaren Masters och Tekniq går tvärt mot en ansvarskedja, och med denna modell, kommer vi att bli skrivna det på näsan nästa gång: Ni har fått vad ni ville med det förslag som fackföreningarna har hjälpt att utforma, säger Max Meyer.

Hans Brinkmann



Bild: Robert Nyberg

IMF banar väg för ”ekonomisk diktatur”

Internationella valutafonden [IMF] och andra medlemmarna i Trojkan [EU-kommissionen och Eirpeiska centralbanken, ECB] undergräver demokratin och skulle kunna bana väg för en ekonomisk diktatur i Europa, är varningen från världsfacket International Trade Union Confederation [ITUC].

I sin årliga så kallade frontlinerapport ”Ideologi utan ekonomiska bevis: IMF:s angrepp på kollektiva förhandlingar”, riktar den fackliga världsorganisationen en bredsida mot Internationella valutafonden och mot IMF:s roll i den attack på fackliga rättigheter som sker i Europa.

Den så kallade Trojkan [som nu har bytt namn till Brysselgruppen] bestämmer förutsättningarna för de eurokrisdrabbade länderna i södra Europa som har lånat pengar från Brysselgruppen och de övriga euroländerna inom EU.

Rapporten kritiserar IMF:s och Trojkans angrepp på fackliga rättigheter och gör upp med en rad dogmer.

– I rapporten presenteras empiriska belägg för att det inte finns några giltiga ekonomiska argument för att attackera fackliga rättigheter. Den globala ekonomin är inte säkrare i dag än för fem år sedan, säger ITUC:s generalsekreterare Sharan Burrow.

ITUC kritiserar IMF:s och Trojkans krav på ”arbetsmarknadsreformer” som försvagar fackföreningar och kollektivavtal. Det finns inga som helst bevis för att man genom att riva upp avtal har skapat fler arbetstillfällen eller ökat tillväxten, konstaterar rapporten, som granskar Trojkans roll i synnerhet Grekland och Spanien.

– Kollektiva förhandlingar kommer att rivas upp, medan de faktiska omständigheterna visar att länder med starka fackföreningar och kollektivavtal med hög täckning har tydliga ekonomiska fördelar, säger Sharan Burrow.

– Förtroendet har förstörts med nedskärningar och drakoniska reformer på arbetsmarknaden. Om förtroendet är att återuppbyggas, måste attackerna mot kollektivavtal och fackliga rättigheter sluta, säger hon.

ITUC:s rapport drar slutsatsen att en hållbar tillväxt, anständiga arbetstillfällen för alla, ekonomisk effektivitet är gemensamma ambitioner som kräver kollektivavtal och starka institutioner på arbetsmarknaden.

Är EU-kommissionen också orolig?

Genom ett märkligt sammanträffande kommer det kraftiga fördömandet från ITUC bara en vecka efter det att EU-kommissionen offentliggjorde en rapport om en ”social dialog” som kollektivavtal kallas på Brysseljargongen.

Rapporten visar att ”regeringarnas nyligen genomförda reformer inte alltid genomförts i en effektiv dialog mellan arbetsmarknadens parter, vilket leder till ett

ökat antal konflikter i relationerna mellan parterna i Europa”, som EU-kommissionen försiktigt formulerar det i ett pressuttalande.

– Den sociala dialogen står under ökat tryck i den nuvarande situationen, där det råder mindre makroekonomisk efterfrågan, skatthöjningar och nedskärningar i de offentliga utgifterna. Vi måste stärka den roll som arbetsmarknadens parter har på alla nivåer om vi komma ut krisen och bevara fördelarna med den europeiska sociala modellen, säger László Andor, EU-kommissionär med ansvar för sysselsättning med mera.

Rapporten ger en nedslående bild av situationen, med särskild inriktning på de nya medlemsstaterna, där det på många ställen knappt existerar ”parter” på arbetsmarknaden.

Men samtidigt nämner rapporten inte ett ord om den mycket aktiva roll som EU-kommissionen tillsammans med övriga parter i Trojkan har spelat i att undergräva de kollektiva avtalsförhandlingarna i de krisande euroländerna.

Kanske är det som en fransk sociolog har sagt att: EU är inte vad det säger och säger inte vad det gör!

Hans Brinkmann

Svältlöner i många EU-länder

Lagstadgade minimilöner ligger under fattigdomsgränsen i många EU-länder, medan kollektivavtal i Norden säkerställer lågavlönade en lön att leva på.

Bara fem av 19 EU-länder har en minimilön ovanför fattigdomsgränsen, enligt en studie av den europeiska fackliga forskningsinstitut ETUI i Bryssel.

Till skillnad från de nordiska länderna, har de flesta andra EU-länder, en lagstadgad minimilön, men i de flesta länder, är den inte tillräckligt hög för att säkerställa att de anställda inte hamnar i fattigdom.

Bara fem av de 19 länder som har en minimilön är högre än fattigdomsgränsen, visar en studie som ETUI driver.

Institutet har satt fattigdomsgränsen där hälften av lönerna är över och hälften under – den så kallade medianlönen. Endast den franska, slovenska, portugisiska, ungerska och litauiska minimilönen ligger över gränsen, medan fyra länder är på gränsen och tio länder är under.

De nordiska länderna ingår inte i undersökningen, men ETUI citerar studier som visar att systemet med kollektivavtal i Norden garanterar minimilöner, väl över minimilönen i andra länder. De har haft en tradition av solidariska lönepolitiken, konstaterar studien. Detta har hittills sett till att de lägst betalda arbetarna når en nivå där de kan leva på lönen.

Det kan de absolut inte i ett land som Tjeckien, med en minimilön på 36 procent av medianlönen.

Minimilöner i EU varierar från mellan 1,06 euro per timme i Bulgarien och 1,3 euro i Rumänien till 11,12 euro i Luxemburg och 9,61 euro i Frankrike. Men om även Luxemburg har den högsta lönen, så är minimilönens andel av medianlönen bara 41 procent - och därmed under gränsen för vad en lön ska vara för att inte leda till fattigdom.

Hans Brinkmann

Trögt få till globala fackliga ramavtal

Globala fackliga avtal blir snabbt alltfler. Avtalen är viktiga för både fack och arbetsgivare menar Mats Wingborg i ny skrift. Än så länge är svenska företag tveksamma, men bland andra Ikea har avtal för sina leverantörer.

Tanken med ett globalt ramavtal är att ställa upp villkor för multinationella företag oavsett var i världen de är verksamma.

– Eftersom multinationella företag har verksamhet i alltfler länder behöver nationella kollektivavtal kompletteras med globala ramavtal, säger Mats Wingborg till TCO:s digitala tidning Arbetsvärlden.

Han exemplifierar: "När det gäller fackliga rättigheter, jämställdhet, etnisk diskriminering, barnarbete... då är de här avtalen verkningsfulla."

Än så länge är det främst europeiska bolag (cirka 85 procent) som tecknat GFA:s. Pådrivande har Europas största fack, tyska IG Metall varit.

För företagen är det en vinn-vinn-lösning menar fackliga företrädare, då avtalen kan användas som dörröppnare på nya marknader. Det blir mindre risk för konflikter och bättre förutsättningar att hitta lösningar. Dessutom har GFA många gånger samma mål som de uppförandekoder som många företag redan har genom sina CSR [Corporate Social Responsibility]. Mats Wingborg uppskattar att runt 50.000 företag i världen har uppförandekoder.

– Men uppförandekoder är företagens egna normer. De är ingen partsuppgörelse.

Vilket inte betyder att de behöver vara dåliga påpekar han.

– Det finns företag som antagit uppförandekoder som sedan blivit ramavtal.

Vilken betydelse har de globala fackliga avtalen om multinationella bolag arbetar med underleverantörer? Omfattas de också av avtalen?

– Både och. HM har inte avtal med leverantörer, medan IKEA bara har ramavtal med leverantörer.

För Ikea innebär det att bolaget måste skriva avtal om att även leverantören följer GFA.

– Vilket förstås är svårare att kontrollera. Samtidigt är det just vanligt att huvuddelen av produktionen görs av leverantörer. Som inom elektronik, sko- och kläd-tillverkning, säger Mats Wingborg till Arbetsvärlden.

Eva-Britt Svensson

GREKLAND BEHÖVER VÅR SOLIDARITET

NORDEA PLUSGIRO 71 82 29 - 8

EU-kommissionen öppnar för social dumpning

Justitieminister Morgan Johansson [s] vill att EU-kommissionen ändrar sitt förslag om den nya bolagsformen "enmansbolag". Detta efter omfattande kritik från Ekobrottsmyndigheten och Säkerhetspolisen som båda anser att bolagsformen öppnar för penningtvätt och ekonomisk brottslighet.

Men enmansbolagen har en stor avigsida även för löntagarna. De öppnar för omfattande social dumpning.

Genom att registrera sitt bolag i ett EU-land och bedriva verksamheten i ett annat kan ägaren av bolaget välja det land med lägst löner, sämst kollektivavtal och bäst skattevillkor som registreringsland.

Konservativ majoritetsregering i London

Konservativa Tories blir största parti i Storbritannien, och ser helt sensationellt ut att få egen majoritet. Tur är det, i så fall, för premiärminister David Cameron, eftersom koalitionspartnern Liberaldemokraterna är nästan uttraderad.

Enligt BBC:s beräkningar, med huvuddelen av mandaten räknade på morgonen dagen efter valet, kan Tories få 329 av de 650 mandaten i parlamentet.

– Jag kommer att bilda en konservativ majoritetsregering, säger premiärminister David Cameron utanför residenset 10 Downing Street sedan han återvänt från sin audiens hos drottning Elizabeth.

Tories har gått till val på löften om att återta makt från Bryssel till London, vilket skulle kunna kräva fördragsförändringar inom EU, och britterna senast 2017 ska få folkomrösta om de ska vara kvar i EU eller åter bli självständiga.

Margot Wallström oroas över Camerons valseger

"Nu har det brittiska folket sagt sitt. Jag kommer gratulera David Cameron till valsegern och ser fortsatt fram emot ett gott och konstruktivt samarbete. Storbritannien är en nära och viktig partner både för Sverige och för EU", säger Stefan Löfven i en skriftlig kommentar till TT.

Margot Wallström, som tidigare varit EU-kommissionär, medger att Camerons utlovade folkomröstning om EU-medlemskapet är oroande.

– Det är ju deras eget val naturligtvis och det var ett löfte sedan tidigare, men det känns litet bekymmersamt, säger hon till TT.

Cameron har krävt ett reformerat EU, vilket skulle kunna kräva fördragsförändringar, som britterna ska få folkomrösta om 2017.

Jean-Claude Juncker: Grexit inget alternativ

Grekland måste göra större ansträngningar för att kompromissa med sina internationella långgivare, och ett grekiskt utträde ur euroområdet är ej ett alternativ. Det sade EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker den 4 maj, enligt Reuters.

"Grekland måste ta stora steg för att möta oss, och vi måste vara redo att svara på ett lämpligt sätt till dessa steg som de inte har valet att inte ta", sade Juncker vid ett anförande i Belgien.

Ordföranden sade att en Grexit inte är ett alternativ eftersom EMU är oåterkalleligt. Om Grekland lämnar euroområdet, skulle "den anglosaxiska världen" göra allt för att bryta upp valutaunionen, fortsatte han.

Nigel Farage avgår som partiordförande

Nigel Farage, partiledaren för det EU-kritiska högerpartiet UKIP [United Kingdom Independence Party], som också sitter i EU-parlamentet, har meddelat att han kommer att avgå. Innan valet hade han uppgett att han skulle avgå om han inte vann parlamentsmandatet i sin valkrets, något han inte lyckades göra.

UKIP fick 3,8 miljoner röster [motsvarar ungefär 13 procent] men bara en plats av 650 i det brittiska underhuset. Storbritannien har inte ett proportionellt valsystem utan håller majoritetsval i enmansvalkretsar, vilket ofta medför en majoritet i parlamentet för det största partiet.

Nigel Farage sitter dock kvar i EU-parlamentet.

En av tre väljer bort fackföreningarna

Andelen arbetare som är med i facket fortsätter att minska. Var tredje arbetare väljer nu att stå utanför.

– Det har skett försämringar på arbetsmarknaden som hittills främst drabbat LO-gruppen, säger Ingela Edlund, LO:s andra vice ordförande, till Arbetet.

För LO handlar det om ett ras på elva procent sedan 2006. Då var 77 procent med i facket. Förra året var det 66 procent. Hårdast drabbat är hotell- och restaurangbranschen där bara 30 procent av arbetarna är med i facket. Med medlemsrasen blir det allt svårare för facket att upprätthålla villkoren på arbetsmarknaden.

Statsminister Stefan Löfven har lovat att informera om fördelarna med ett handels- och investeringsavtal mellan EU och USA, det så kallade TTIP. Det är välkommet, om Sverige statsministern gör klart att vi inte tänker medverka till ett avtal som begränsar demokratin eller hotar miljön, folkhälsan och de fackliga rättigheter vi har.

Under rubriken "SD-spel för gallerierna" skriver Vesna Precopic i en kommentar i Dagens Arena att "Det vi ser av utslutningar och fördömanden handlar enbart om fasadputsning för att kunna växa som parti." Hon fortsätter:

"I Agendaintervjun försäkrade Mattias Karlsson att turbulensen kommer avta eftersom SD nu visar att partiet är en 'bred, vänlig, folklig folkrörelse' som ska utmana Socialdemokraterna såväl som alliansen och regeringsmakten.

Det finns inget brett eller vänligt med SD. Partiledningens välregisserade mediebild av de ostyriga ungtupporna Kasselstrand och Hahne i ena ringhörnan och de äldre och förtroendeingivande Karlsson och Åkesson är bedräglig. Den får åskådarna att glömma att nationalismen, rasismen och extremismen är grunden inom både SD och SDU."

22.554 euro [cirka 210.000 kronor] tjänar Jean-Claude Juncker som EU-kommissionens ordförande i månadslön. Utöver det så får han 1.418 euro [drygt 13.000 kronor] i månaden för representation samt bostad, bil och olika traktamenten.

Regeringen skriver i en nykter kommentar till vårbudgeten att konjunkturen i omvärlden kommer att stärkas de kommande åren: "I euroområdet, som är Sveriges viktigaste exportmarknad, kommer dock återhämtningen, av allt att döma, att gå långsamt."

Det förslag till handels- och investeringsavtal [TTIP] som nu förhandlas i Bryssel och Washington kan även påverka frågor som sjukvård, skolor och järnvägar. Enligt den nyliberala ideologin är avreglerade verksamheter i privat drift alltid bättre än offentlig. De förändringar som diskuteras innebär inte bara det vi normalt menar med frihandel som borttagna tullar och tariffer. Det innebär även ett investeringsavtal som öppnar för ett massivt tryck för avregleringar och privatiseringar.

Efter de senaste årens erfarenhet i svensk politik är det inte svårt att förstå vad det skulle betyda.

Visa din solidaritet med det grekiska folket och den vänsterledda regeringen i kampen mot Bryssel och Berlin. Köp en t-shirt, vit färg med ett citat i rött från premiärminister Alexis Tsipras. "Det är ett klasskrig. De

arbetande folken i Europa kämpar mot det aggressiva bank- och finanskapitalet. Fronten i detta krig går i södra Europa, i Grekland."

T-shirten kostar 100 kronor (plus porto). Finns i small till x-large. Du beställer genom att mejla gosta.torstensson@ownit.nu

Inom NATO finns det ett krav på att medlemsländerna ska avsätta minst två procent av BNP på sin militär. I Sverige (2013) tilldelas det svenska försvaret 1,2 procent av BNP, cirka 42 miljarder kronor. Det betyder att ett medlemskap i NATO nästan skulle fördubbla anslagen till krigsmakten. Var ska dom pengarna tas ifrån? Ställ den frågan nästa gång du träffar någon som är anhängare av NATO.

Det nya "demokratikriterium" som ska tas fram för svensk vapenexport riskerar att bli tandlöst, rapporterar Ekot.

Ekot har kommit över uppgifter i den så kallade KEX-utredningen som just nu håller på att utforma nya regler för exporten. Enligt uppgifterna blir "demokratikriteriets" skrivelse "bör inte beviljas" och kritiker menar att det i princip innebär att det är fritt fram att fortsätta exportera vapen till diktaturer.

Beslutet att lagstiftningen ska skärpas för vapenexporten är taget av riksdagen. KEX-utredningen skulle varit klar i december förra året men har blivit försenad. Nytt slutdatum är 30 juni 2015.

"Fem år in i eurokrisen har det blivit uppenbart att EU påverkar allt från pensionsålder till offentlig sektor, i alla fall i euroländerna." Det konstaterar Katrine Marçal i SSU:s tidning Frihet.

Hugo Torstensson





[EU OCH FACKET] ÄR ETT NYHETS BREV FÖR FOLKRÖRELSEN NEJ TILL
EU:S FACKLIGANÄTVERK. ANSVARIG UTGIVARE: JAN-ERIK
GUSTAFSSON. REDAKTÖR: HUGO TORSTENSSON. ADRESS: RONDOVÄGEN
312, 142 41 SKOGÅS. TFN: 070-2860870. E-POST:
HUGO.TORSTENSSON@NEJTILLEU.SE

FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ÄR EN PARTIPOLITISKT OBUDDEN
MEDLEMSORGANISATION. ADRESS: PÖLGATAN 5, 414 60 GÖTEBORG.
E-POST: KANSLI@NEJTILLEU.SE. HEMSIDA: WWW.NEJTILLEU.SE.

www.nozeu.com